

Vänsterpartiet Sundsvalls Valplattform 2022

vansterpartiet.se/sundsvall

Innehåll

Vi bygger Sundsvall tillsammans.....	2
Ställ om Sundsvall.....	3
Jobb och sysselsättning i pakt med klimatet.....	5
Utbildning – nyckeln till framtidens samhälle	6
Social- och omsorgspolitik – stöd till den som behöver.....	10
Kultur och fritid – kittet i samhället	12
Ett tryggt Sundsvall	13
Ekonomi – tillbaka till det gemensamma	14

Vi bygger Sundsvall tillsammans

Vänsterpartiet arbetar för ett samhälle där alla kan leva i trygghet. Ett samhälle där du har ett tryggt arbete att gå till, får vård när du är sjuk och vet att dina anhöriga alltid får den hjälp och det stöd de behöver, när de behöver det. Det är ett samhälle där förskolan har tillräckliga resurser för att både barn och anställda ska trivas. Ett samhälle där livet i åttan fungerar bra, även för tonåringen med ADHD, eftersom pedagogiskt stöd ryms i budgeten. Ett samhälle där mormor får bo kvar i sitt eget hem så länge hon kan, eftersom vi har en fungerande hemtjänst där personalen orkar med sitt arbete. Det är ett samhälle där de som bor på landsbygden har tillgång till en hälsocentral och kan lita på sin bredbandsuppkoppling. Det är också ett samhälle där vi tar gemensamt ansvar för framtiden och klimatet och vågar ta de beslut som krävs för att ställa om och möta de utmaningar vi står inför.

Det är inte i Vänsterpartiets samhälle vi lever idag. Välfärden, klimatet och det gemensamma samhällsbyggandet raderas i takt med att privata vinstintressen sätts före samhällets och folkets bästa. Klimatkrisen och den utarmade välfärden beror på ett systemfel – kapitalismen. I det kapitalistiska samhället kan allt mätas i pengar, tid och effektivitet – även du, jag och våra barn – för att maximera vinsten. I det kapitalistiska samhället överläts våra liv och vår framtid till en marknad.

Under decennier har samhällsansvaret förflyttats från det gemensamma till det privata i jakten på vinster. Det leder till att det som inte är lönsamt prioriteras bort och monteras ner. Det skapar vinster för vissa men får katastrofala följder för vårt samhälle och en gemensam trygghet. Skola, vård, omsorg, klimatsatsningar, infrastruktur, välfärd och trygghetssystem är exempel på områden där vi bara kan hitta riktigt bra lösningar tillsammans. Det är områden där vi inte kan låta marknaden utarma i jakten på vinster – vinster som du och jag betalar för men aldrig tar del av.

Det är dags att agera och ta tillbaka de samhällsviktiga verksamheter och den infrastruktur som privatiserats. Det är dags att lägga undan gårdagens blinda tro på marknaden. Det är dags att öppna ögonen och ta tillbaka det gemensamma.

Alla borde ha möjlighet att leva, hoppas och förverkliga sina drömmar både tillsammans och som individer. Vi jobbar för ett jämställt och jämlikt Sundsvall där alla har rätt till ett tryggt liv. Du har rätt till trygghet och välfärd, oavsett klass, kön, könsidentitet, sexuell läggning, ålder, etnicitet och funktionsvariation. Sverige har under flera år varit ett av de länder i Europa där de ekonomiska klyftorna vuxit snabbast. Den ekonomiska ojämlikheten skapar oro och otrygghet och ställer människor mot varandra. Behovet av massiva investeringar i klimatåtgärder, infrastruktur och jobb är akut, men de effektiva politiska åtgärderna dröjer. Vi har inte tid att vänta – vi måste agera nu!

Vänsterpartiet kämpar för solidaritet, social och ekonomisk utjämning och ett hållbart ekologiskt förhållningssätt till miljö och klimat. Tillsammans – det är så vi vill bygga framtiden.

Ställ om Sundsvall

Det är inte längre en fråga om, det är ett konstaterande att vi måste lösa klimatkrisen och omställningen går alldeles för sakta. Över hela världen orsakar klimatkatastrofer förödelse – bränder, översvämningar, djur- och växtarter som försvinner och människor som drivs på flykt. Vi vet att alla måste bidra helt från individuell till global nivå om vi ska lyckas. Men det är inte ett individuellt ansvar att lösa klimatkrisen men att ställa krav på aktiv handling från politiken, företagen, staten, regionen och kommunen.

Vänsterpartiet har en nationell politik för en rättvis, grön omställning med stora satsningar på bostadssektorn, transportsektorn, energi- och industriomställning samt investeringar.

Vänsterpartiet vill utlysa Klimatnödläge i Sundsvall för att skicka en stark och tydlig signal om att vår klimatpåverkan måste beaktas i alla våra beslut – kommunala som privata, stora som små. Coronapandemin har visat att vi kan samla oss, fokusera, göra gemensam sak, koordinera oss på olika nivåer i samhället samt rikta våra resurser mot ett gemensamt mål. Det är dags att göra det samma för klimatet.

Vi behöver även fatta ett kommunalt beslut om att det alltid är hänsyn till klimatet som ska gå först när det uppstår målkonflikter, t ex mellan klimat och arbetstillfällen. Då måste vi även sätta in kompenserande åtgärder för den eller de som drabbas av ett beslut.

En övergång till fossilfria bränslen är nödvändig och kan delvis ske via ex elbilar men alla kan inte äga en eller flera bilar i framtiden. Produktionen av bilar orsakar stora koldioxidutsläpp och batterierna kräver sällsynta mineraler för att fungera och energibehovet ökar.

Sundsvallsbans största utsläppskälla är transporter, vi är en ”bilburen” kommun, allt för få väljer att ta bussen eller t ex att cykla. Det pekar på att kollektivtrafiken inte fungerar som ett alternativ till bilen. Vi behöver ställa om till kollektivtrafik och anpassa den till invånarnas behov. Kvaliteten behöver öka, sträckor byggas ut, göras flexibla och avgångar bli flera, inte bara i kommunen utan i hela länet och i landet. En anpassning av kollektivtrafiken handlar även om att tillgodose landsbygdens olika behov av transporter där att ta sig till skola, arbete eller fritidsaktiviteter bara är några. Det har visat sig att nuvarande konstruktion med en kollektivtrafikmyndighet och upphandling inte bidrar till omställningen i tillräcklig grad. Vänsterpartiet vill därför ta över kollektivtrafiken i kommunal eller regional regi och så snart som möjligt göra den avgiftsfri. Vi vill etablera fler bilpooler i regi av kommunen, av bostadsföretag, andra organisationer eller genom privata initiativ. Vi vill också undersöka återigen om att det är möjligt att etablera privat båttrafik mellan Alnö och centrum, något som skulle kunna minska trafikproblemen över Alnöbron.

Något av de farligaste utsläppen vi har är de som görs av flyget eftersom det sker högt uppe i atmosfären. Förbränning på hög höjd uppskattas i runda tal dubblera climateffekten jämfört med om förbränningen skett på marknivå. I Sverige flyger vi mer än fem gånger så mycket som det globala genomsnittet. Det kommersiella flygandet behöver minska drastiskt och omedelbart, eventuellt kan fossila bränslen ersättas med elflyg för kortare sträckningar i framtiden men med en bättre utbyggd tågtrafik (ex Ostkustbanan) är det svårt att se att det behövs kommersiell flygtrafik från Sundsvall överhuvudtaget. Kommunens resepolicy ska ta utgångspunkt i kostnader för flyg från pandemiåret 2020, eftersom det visar att vi kan mötas digitalt och få jobbet gjort.

Vi behöver kartlägga vilka naturliga kolsänkor (som t ex skogen) vi har i kommunen och vidareutveckla och etablera kolsänkor för att skydda den biologiska mångfalden. Istället för sterila gräsmattor som klipps ner ska det etableras grönområden med blommor, örter, naturlig växtlighet där insekterna ska kunna frodas och bistå naturen med pollinering samtidigt som vi bidrar till att binda kol i jorden och motverka erosion. Vi vet att det kommer starka skyfall i framtiden. Då är det bra att ha grönområden i staden som kan ta upp mycket av vattnet. Vi behöver ta vara på och plantera mer träd. Vi vill genomföra ett billigare alternativ av den redan utredda stadsträdgården vid Selångersån.

Sundsvalls kommun ska ställa klimatkrav vid upphandling som omfattar hela processen, inte bara den slutliga ”varan” man upphandlar. Här måste kommunen se över sina upphandlingsprocesser, utarbeta och ställa klimatkrav vid all upphandling inom alla verksamheter.

Det har visat sig att kommunens fjärrvärmeverk släpper ut allt för mycket koldioxid eftersom vårt avfall

innehåller för mycket plast. Invånarna måste få hjälp med att bli ännu bättre på att källsortera. Vi behöver också sluta importera sopor fulla av plast. Detta kommer sannolikt inte att vara tillräckligt utan kommunen behöver införskaffa teknik som möjliggör utsortering av plast innan förbränning och kanske även CCS-teknik (Carbon Capture and Storage).

De största koldioxidutsläppen inom vår geografiska yta sker i våra etablerade tungindustrier. Idag finns små möjligheter för kommunen att kräva att industrin investerar i att minska sina koldioxidutsläpp. Trots detta måste en kontinuerlig dialog med industrierna föras för att efterfråga åtgärder och planer för klimatanpassning, fånga upp behov som förs vidare till nationell nivå, fånga upp anpassningar som kan göras på kommunal nivå.

För att kommunen ska kunna genomföra den nödvändiga klimatomställningen omgående räcker det inte med att ta fram en miljö- och klimatstrategi. Varje förvaltning och bolag behöver ha utpekade personer med tillräcklig kompetens till att arbeta målinriktat med omställningen samt att ge råd och service till små och medelstora företag som behöver klimatanpassa.

En koldioxidbudget kan vara ett verktyg och hjälpmedel i omställningsarbetet. Det kan vara aktuellt att ta fram det i Sundsvall.

Vi vill:

- **Göra Sundsvall klimatneutralt**
 - Utlysa klimatnödläge i Sundsvall
 - Fatta beslut om att klimatintresset ska prioriteras över andra intressen i kommunen
 - Ställa klimatkrav vid upphandlingar
 - Ha kommunal rådgivning för företag som behöver klimatanpassa
 - Att Sundsvall tar fram en koldioxidbudget
 - Bevara, vidareutveckla och etablera kolsänkor
- **Resa klimatsmart**
 - Ta över kollektivtrafiken i kommunal eller regional regi och göra den avgiftsfri
 - Anpassa kollektivtrafiken efter rådande behov
 - Skapa fler bilpooler i kommunen, privat eller genom kommunen
 - Bygga ut ostkustbanan och minska kommunens subventioner till flygplatsen
 - Att kommunens resepolicy ska innebära att digitala möten och andra färdmedel än flyg prioriteras
 - Inga fler subventioner för stora vägbyggen i kommunen
 - Bygga ut cykelvägarna, skapa fler cykelöverfarter och se till att de prioriteras vid snöröjning
 - Göra det möjligt att ta med cykel på buss och tåg
- **Bygga, bo och äta klimatsmart**
 - Bygga mer i trä och återanvända byggmaterial när det är möjligt
 - Att kommunen ska se över möjligheten att bygga ut sol- våg- och vindkraft samt sätta upp solceller på kommunala byggnader
 - Att köttkonsumtionen minskar med 25 % till 2025 och ha mer lagad vegetarisk kost i skolor, förskolor och på boenden
 - Att all upphandling ska ta djuretiska hänsyn
 - Förbättra utsortering av plast i sopor, informera medborgare om vikten av källsortering
 - Sluta importera sopor med plast för fjärrvärmeproduktion

Jobb och sysselsättning i pakt med klimatet

I Sundsvall förlorade över 1000 personer sina jobb under 2020. Flera verksamheter lades ner och en politisk målsättning om att skapa 5000 nya jobb till 2030 togs fram. En nyckel till ett gott liv är att se till att alla som kan har ett jobb att gå till, men arbetstillfällen är också viktiga för att säkerställa en god välfärd för framtiden.

Sundsvalls befolkning i åldrarna 20-64 år förväntas inte minska, men då befolkningen över 65 år ökar behövs skatteintäkter för att sörja för den äldre befolkningen och se till att alla får leva i trygghet och välfärd – hela livet.

Sundsvall har flera tungindustrier som ger arbete och försörjning till många, men dessa är också de verksamheter som släpper ut mest koldioxid och påverkar vårt klimat negativt. Vänsterpartiet vill skapa arbetstillfällen i kommunen och samtidigt se till att dessa arbetstillfällen bidrar till klimatomställningen. De nya jobb som etableras måste därför vara ”gröna”. Sundsvall har förutsättningarna för att kunna ligga i framkant vad gäller grön industri. Med det nybyggda triangelspåret och logistikparken finns goda klimatsmarta transportmöjligheter och vi har god tillgång till förnyelsebar el och skogsråvara.

Sundsvalls kommun som arbetsgivare måste vara seriös och attraktiv, ta klimathänsyn och prioritera sina anställdas bästa. Kommunen som arbetsgivare ska inte använda sig av den privata marknadens sätt att minska sina kostnader genom korta tillfälliga anställningar mm. Kommunen ska använda sig av seriösa metoder som 6 timmars arbetsplatsförlagd arbetstid och Skönsmomodellen (som innebär större inflytande för de anställda på arbetsplatserna) för att ta vara på sin personal.

Långtidsarbetslösheten har ökat senaste åren och är idag ett stort problem på den svenska arbetsmarknaden. Även i Sundsvall ökar andelen långtidsarbetslösa och långvarigt bidragsberoende och det leder till att klassklyftorna ökar. Vi ser också att kriser, till exempel pandemin, drabbar grupper med svag förankring på arbetsmarknaden hårdast.

Arbete är en rättighet. En pålitlig inkomst skapar ökad frihet för individen och för oss är det en självklarhet att alla som kan ska jobba. Varje människa som får ett arbete eller sysselsättning är en vinst både för samhället och individen – det är en fråga om människovärde. Vägen till arbete och sysselsättning ser olika ut för alla och en del människor behöver stöd för att få ett jobb, därför anser vi att det är viktigt att alla får insatser stöd utifrån behov.

För att bistå den lokala arbetsmarknaden och hjälpa människor till utbildning, sysselsättning och arbete vill vi fortsätta att satsa på Vuxenutbildningen och Arbetsmarknadstorget.

Vi vill:

- Skapa 5000 nya jobb i Sundsvall till 2030
- Att kommunen är en seriös arbetsgivare som leder med gott exempel
 - Satsa på 6 timmars arbetsplatsförlagd arbetstid i kommunala verksamheter
 - Värna om Skönsmomodellen
- Satsa på klimatsmart industri i Sundsvall
- Satsa på Vuxenutbildningen och arbetsmarknadstorget
- Fortsätt erbjuda, och utöka, antalet kommunala sommarjobb och fortsätt fördela delar av jobben till ungdomar som tillhör prioriterade grupper

Utbildning – nyckeln till framtidens samhälle

Skolan i Sundsvall är segregerad. Sundsvall ligger på 15:e plats av landets 290 kommuner gällande antalet elever som går i friskola kontra kommunal skola. De stora skolbolagen tar ut enorma vinster varje år eftersom lagstiftningen tillåter dem att göra det. Det är pengar som borde stanna hos våra elever och lärare.

Friskolorna gör den kommunala verksamheten svårplanerad, eftersom klassernas storlek skiftar kraftigt från år till år beroende på hur många elever som väljer friskola före kommunal skola. I den kommunala skolan finns en större del elever med sämre förutsättningar att lyckas i skolan, till exempel utrikesfödda och barn vars föräldrar har låg utbildning.

Vi vill inte ha fler vinstdrivande skolor i Sundsvall och vi ställer oss emot expansion av Engelska skolan i Sundsvall. Engelska skolan har tidigare visat intresse för att starta klasser för lägre årskurser, öppna fler parallellklasser och starta en skola i Nacksta. Vi är emot detta. Friskolesystemet och vinstuttaget i sig kan inte nås på kommunnivå. Den nationella lagstiftningen måste ändras och här är Vänsterpartiet tydliga – skolan är inte till salu!

Som det ser ut idag klarar vi inte att bedriva skola och förskola av hög kvalitet om det inte tillförs mer pengar och om inte kranen till friskolorna skruvas åt. I flera år har vi arbetat med ett underskott i 100-miljonersklassen. Åtgärder vidtas, skolor läggs ned för att anpassa den kommunala skolan efter de elever som finns kvar. Kvaliteten på utbildningen sjunker för eleverna och arbetsmiljön för personalen blir sämre. För att rädda skolan och förskolan, för att värna om våra barn och ungdomar, för att behålla våra lärare, elevassistenter, barnskötare, förskolelärare, fritidsledare med flera, så behövs medel.

Under föregående mandatperiod har vi tillsammans med S och C sett till att förskolepersonal och skolpersonal fått arbetskläder för utevistelse. Det är en viktig reform som Vänsterpartiet är stolta över att ha kämpat för. Vi vill också slopa karensdagen för de som är extra utsatta för smitta, till exempel de som jobbar inom för- och grundskolan.

I dagsläget får barn till föräldralediga och arbetslösa föräldrar bara vistas i förskolan 15 timmar per vecka medan många andra kommuner erbjuder 25-30 timmars vistelsetid för alla barn. Norsk forskning visar att barn som haft en vistelsetid på 25 timmar/vecka ända upp i åttonde klass har bättre skolresultat än de barn som haft mindre vistelsetid. Förskolan bidrar bland annat till att jämna ut sociala skillnader och stärka barns språkutveckling och kan därför vara särskilt viktig för barn med arbetslösa föräldrar eller föräldrar med annan språkbakgrund. Vi tycker att barn har rätt till att få gå i förskolan och vill därför att alla barn får möjlighet att vistas 30 timmar i veckan i förskola.

Brobyggarkonceptet startades i Bredsand för att skapa bättre kontakt och samarbete mellan skola och föräldrar med syfte att öka skolresultaten och föll mycket väl ut. Vi vill att arbetssättet appliceras på fler skolor och även förskolor. Förskole- och skolenheter med många barn med utlandsfödda föräldrar behöver hitta sätt att arbeta för en god föräldrakontakt.

Förskola och skola har en unik möjlighet att förändra hur morgondagens flickor, pojkar och icke-binära möter varandra. Vänsterpartiet anser att såväl förskola som skola behöver arbeta mer aktivt med att förebygga sexuella trakasserier och skadliga könsroller.

Vi vill:

- Öka andel av skolpengen avsedd för elever som behöver det, genom strukturbidrag
- Öka bemanningen i förskola som skola. Alla barn har rätt till den hjälp de behöver, t.ex. språk eller funktionsvariationer
- Fortsätta värna landsbygdsprogrammet för att garantera skolor i hela kommunen
- Införa gratis mensskydd på våra skolor
- Starta fler ”öppna förskolor” i kommunen, i dagsläget finns bara en

- Öka vistelsetiden i förskolan för barn till föräldralediga och arbetssökande från 15 till 30 timmar i veckan.
- Arbeta aktivt med förebyggande av sexuella trakasserier och skadliga könsroller i förskola och skola
- Överföra brobyggarkonceptet till fler skolor och förskolor
- *Inte* tillåta fler eller utökade aktiebolagsdrivna friskolor i Sundsvall

Bostad – en rättighet

Vänsterpartiet arbetar för ett jämlikt Sundsvall där alla har rätt till en bostad. I Regeringsformen slås fast att det allmänna ska trygga rätten till bland annat en bostad och i Socialtjänstlagen fastslås att socialnämnden ska främja den enskildes rätt till bostad. Trots det så ökar antalet bostadslösa i Sverige.

Kommersialiseringen av bostadsmarknaden har under många år hotat rätten till ett tryggt boende. 2021 utmanades rätten till bostad ytterligare genom förslag från sittande regering om att införa ”marknadshyra i nyproduktion”. Det skulle ha inneburit urholkning av besittningsrätten (hyresgäster har rätt att bo kvar och få förlängt kontrakt) och möjliggjort orimliga hyreshöjningar. Vänsterpartiet och hyresgästföreningen stod upp för 3 miljoner hyresgäster och förhindrade detta när vi fällde regeringen i en historisk misstroendeomröstning. Vi kommer att fortsätta att stå upp för hyresgästerna och vi motsätter oss all form av utförsäljning av hyreslägenheter.

Problemen på bostadsmarknaden kan inte lösas genom att släppa marknaden fri. Vänsterpartiet vill nationellt bygga bort bostadsbristen genom ökad statlig finansiering av bostadsbyggande (stöd och lån) och inrätta ett statligt byggbolag med fokus på rimliga hyresrätter, samt ställa högre krav på kommuner att bygga och planera för fler bostäder. Vi vill även att allmännyttans krav om att driva efter ’affärsmässiga principer’ ses över. Det ska vara möjligt för kommunala bostadsbolag att bygga rimliga bostäder även då det inte ’lönar sig’ för en annan byggherre.

Sundsvall är en av endast 30 kommuner i Sverige som har högre andel bostadsrätter än hyresrätter i flerbostadshus. Det vill vi ändra på. Vi vill att fler bostäder byggs utifrån medborgarnas behov, och Sundsvall behöver fler tillgängliga hyresrätter till rimliga priser i hela kommunen, inte bara stadskärnan. Vänsterpartiet värnar om allmännyttan och vill att kommunala bostadsbolag erbjuder goda hyresbostäder för alla, oavsett inkomst, ursprung, ålder och hushållstyp. Även andra bostadsföretag bör ta ett större och aktivt samhällsansvar.

För att underlätta för de som vill bygga hyresbostäder behöver kommunen säkerställa snabb handläggning, driva god markpolitik, ha bra planberedskap och en tät dialog med byggherrar.

Mitthem har i uppdrag att bygga 1000 nya lägenheter för olika grupper fram till 2029 (från 2015). Bolaget uppger att man följer planen och har kommit ungefär halvvägs. Ökat bostadsbyggande bidrar till en mer balanserad marknad och när tillgången bättre stämmer överens med efterfrågan blir även prisbilden mer rimlig.

Om man ska söka en hyreslägenhet i Sundsvall visas man till 21 potentiella hyresvärdar på kommunens hemsida. I tillägg har vissa hyresvärdar olika bostadsköer för olika bostadsområden. Hyresvärdarna har dessutom olika krav för att hyra ut och man behöver registrera sig med eget konto hos varje hyresvärd. I tillägg finns minst sex olika hemsidor med sökfunktioner att använda.

Vänsterpartiet vill därför utreda och arbeta för att upprätta en gemensam bostadsförmedling där de privata hyresvärdarna ansluts. Det skulle innebära att alla hyresvärdar använder sig av samma villkor för uthyrning, något som underlättar för den sökande och det skulle minska det arbete som varje hyresvärd behöver göra själva inför varje ny uthyrning.

På så vis skulle det kanske vara möjligt att motverka segregationen i större grad än idag och förhoppningsvis även förmå privata hyresvärdar att acceptera ekonomiskt bistånd som godkänd inkomstkälla hos hyresgästen.

Vi vill att alla människor ska ha en trygg grund att stå på. Ett första steg för många är en egen bostad. Mitthem har i uppdrag att tillhandahålla 100 lägenheter till utsatta grupper. Ett problem som uppstått är att de lägenheter som erbjuds ofta är för dyra, för stora eller för små för att det ska vara ändamålsenligt. Trots att Mitthem tillhandahåller det uppgivna antalet lägenheter kan det därför ses som att de inte helt fyller kravet om att tillgodose bostäder oavsett inkomst, ålder, ursprung och hushållstyp. Vi vill att behovet av olika lägenhetstyper utreds så att rätt person/hushåll ska få rätt lägenhet.

I slutet av 2021 gjordes en överenskommelse om att Mitthem ska tillhandahålla en lägenhet per månad till våldsutsatta personer som behöver flytta från sin förövare.

Även människor i andra utsatta situationer har rätt till eget boende. Modellen ”Bostad först” innebär att alla har rätt till eget boende och att den grundtrygghet detta kan innebära är nödvändig för att människor i hemlöshet ska kunna förändra sina liv. Det finns en politisk enighet i Sundsvall om att prioritera ”Bostad först”. Trots det har inte modellen införts. Även här kan det se ut som att Mitthem inte fyller kravet på allmännyttan.

Blandad bebyggelse med hyresrätter, bostadsrätter och villor i kommunens stadsdelar kan motverka segregation. Vi vill att kommunen gynnar de företag som vill bygga både miljövänligt och billigt. I nya bostadsområden ska det finnas grönstruktur och gott om plats för mötesplatser som torg och gemensamhetslokaler. Även gröna stråk och parker bör utvecklas och bevaras.

Kommunen har under de senaste åren haft en trähusstrategi som ett rådgivande dokument, men andelen hus som byggs i trä har inte ökat på det sätt vi skulle ha önskat. Det är dags att ändra på det. Trä är ett lokalt, tåligt, brandsäkert material som binder koldioxid medan betongindustrin orsakar utsläpp av stora mängder växthusgaser och miljögifter. Vi vill att Sundsvalls trähusstrategi följs, inte minst av Mitthem och Drakfastigheter, som är kommunala bolag. För att kunna möjliggöra mer byggande i trä är det viktigt att detaljplanerna utformas på ett sådant sätt att höjden på varje byggd våning inte blir ett hinder för att bygga i trä. Träbyggnader blir oftast något högre per våning och det behöver finnas med i framtagandet av krav för nya bostäder.

Vi vill se fler alternativa boendeformer i Sundsvall. Det finns en efterfrågan på nya sätt att bo och vi vill hitta lösningar som är miljövänliga och minskar ensamheten bland t.ex. äldre. Kollektivboende i olika former, eller det som idag kallas co-living eller delningsboende, är alternativ som minskar både resurs- och energiförbrukningen genom delade gemensamma ytor och utrustning. Samtidigt erbjuder det även social gemenskap och motverkar därför både ensamhet och psykisk ohälsa. Här vill vi att Mitthem tar ”ledartröjan”.

Vi vill:

- Bygga fler och billigare hyresrätter
 - Ge Mitthem uppdrag att bygga ytterligare 500 lägenheter till 2029 utöver de redan beslutade 1000
 - Gynna företag som vill bygga både billigt och miljövänligt
- Motverka segregation
 - Blandad bebyggelse i alla kommunens stadsdelar
 - Trygga bostäder till utsatta människor
 - Ge Mitthem i uppdrag att kartlägga tilldelning av lägenheter till utsatta så att de bostäder som erbjuds bättre matchar behoven.
 - Genomför ”Bostad först” med hjälp av Mitthem
 - Utredda och verka för etablering av en gemensam bostadsförmedling
- Göra Sundsvall grönare
 - Följ trähusstrategin och bygg mer i trä och mindre i betong
 - Utredda möjlighet till alternativa boendeformer, t.ex. kollektivboende, co-living, delningsboende.

Social- och omsorgspolitik – stöd till den som behöver

Vänsterpartiet vill att alla i Sundsvall ska kunna ta del av samhället på lika villkor. Vi vill fortsätta satsa på socioekonomiskt utsatta områden och skapa en högre tillgänglighet till myndigheter och vård. Vi vill verka för regiondrivna hälsocentraler i både Nacksta och Bredsand och för att etablera en könsidentitetsmottagning i Sundsvall.

Vänsterpartiet i Sundsvall har drivit igenom en nollvision mot mäns våld mot kvinnor. Kommande mandatperiod vill vi också se en noll-vision mot döda i missbruk. Socialtjänstens arbete med att erbjuda fungerande vård till den som vill bryta sitt missbruk ska stärkas och samarbetet med regionens läkemedelsbehandling ska byggas upp igen. Det räcker inte att bygga om Navet för att ”få bort” missbrukare – ”Bostad först” måste genomföras.

Den som inte kan teckna eget hyreskontrakt (på grund av skulder eller liknande) ska ha möjlighet till ett bostadssocialt andrahandskontrakt genom kommunen. Kommunens bostadssociala grupp, BOS, är ovärderlig för människor i svåra sociala situationer och måste bevaras. BOS ska också arbeta för att alla bostadsbolag (både privata och kommunala) tar större ansvar för att omvandla hyreskontrakten till förstahandskontrakt.

Vänsterpartiet vill satsa mer på arbetet med utsatta barn, unga och familjer genom ökad bemanning inom öppenvården och insatser för att motverka att barn och unga placeras utanför hemmet. Det är avgörande att den sociala barn- och ungdomsvården har resurser och kompetens för att tidigt kunna ge stöd till föräldrar och barn som behöver det. Utlokaliseringen av barn, unga och familjer till fyra stadsdelar är en viktig reform där personalen i kommunens förstalinje behöver stöttas i att utveckla goda samarbetsformer med invånarna i stadsdelarna, skola, förskola, polis m fl.

Ett annat viktigt förbättringsområde är äldreomsorgen. Vi behöver fler äldreboendeplatser för att minska kötiden till boendena. Vi vill också se en fortsatt ökning av antalet trygghetsboenden. Det ska vara tillgängligt och enkelt att få hjälp. Insatser ska sättas in tidigt och utan långa handläggningstider. Vänsterpartiet ska verka för att fler insatser ska kunna ges utan biståndsbeslut. Det minskar även det administrativa arbetet.

Samverkan med region och kommun behöver förbättras och läkartid per person utökas. Detta skulle spara tid och pengar i form av uteblivna inläggningar om fler medicinska bedömningar och behandlingar gjordes på plats på boendena. Att ge personalen på boenden tillräckligt med tid för att kunna utföra ett gott arbete är också viktigt. För personal och vårdtagare som inte har svenska som modersmål ska det finnas språkbud.

Vänsterpartiet vill införa fler konkreta miljö- och trivselskapande insatser för minskad ensamhet bland äldre. Idag finns inte tillräckligt med tid för sådant och ökad bemanning krävs för att genomföra insatserna. Med stimulans, god kost och trivsel i vardagen blir det för många dessutom lättare att sova om natten. Om vi kan minska mängden sömnmedicin bland äldre på boenden kan vi också minska fallolyckorna.

Människor som mottar stöd enligt LSS är en av de grupper som har störst behov av stöd från samhället. Vänsterpartiet vill därför att både yngre och äldre omsorgstagare inom LSS har god tillgång till meningsfulla aktiviteter, både på dagtid och på fritid.

En konsekvens av att så stor del av välfärden privatiserats (inom t.ex. hemtjänst och personlig assistans) är att bidragsfusket ökar. Den organiserade brottsligheten visar mer och mer intresse för välfärdsföretagen och stat och kommun måste därför lägga mer och mer resurser på att kontrollera att beviljade insatser utförs enligt syfte och beslut. Vänsterpartiet arbetar för att återta det mesta av välfärden i statlig, regional och kommunal regi men i väntan på att det genomförs behöver kommunen bekämpa alla former av välfärdsbrott.

Vi vill:

- Att samverkan mellan kommun och region förbättras
- Skapa fler äldreboendeplatser
- Se till att personalen inom omsorgen får arbetsskor betalda av arbetsgivare
- Fortsätta arbetet med att ta bort delade turer inom vård och omsorg
- Öka bemanningen i äldrevården
- Att läkartiderna och det medicinska stödet på boenden ska utökas
- Fortsätta satsa på våra socioekonomiskt utsatta områden
- Anta en nollvision mot döda i missbruk
- Att fler insatser ska kunna ges utan biståndsbeslut
- Minska ensamheten bland äldre
- Se till att det finns språkbud för äldre och personal som inte har svenska som modersmål
- Säkerställa att personer inom LSS har god tillgång till meningsfulla aktiviteter, både på dagtid och på fritid.

Kultur och fritid – kittet i samhället

Fritidsaktiviteter och kultur skapar sammanhang mellan oss människor, ger livet mening och förbättrar människors fysiska och psykiska hälsa. Sundsvall har ett rikt föreningsliv. Vänsterpartiet vill att kommunen ger fortsatt stöd till föreningar och organisationer som bidrar till Sundsvalls fritids- och kulturliv. När vi fördelar våra gemensamma medel vill vi prioritera barn och ungdomar och det är viktigt för oss att flickor har samma möjligheter som pojkar.

Ett jämlikt Sundsvall är ett inkluderande Sundsvall. Vi vill att fler fritidsaktiviteter och kulturinitiativ ska rikta sig till alla oavsett socioekonomiska förutsättningar. Vi vill därför att aktiviteter som bidrar till arbetet för ett jämlikt samhälle ska prioriteras. Sommaren är exempelvis en svår tid för många familjer och vi vill fortsätta bedriva och utveckla gratis skollovsaktiviteter. För tonåringar vill vi också utvidga öppettiderna för fritidsgårdar så att de även innefattar helger. Vi vill erbjuda simundervisning till alla som inte kan simma, detta gäller främst barn men riktar sig även till vuxna.

Bibliotek är en viktig del i ett demokratiskt samhälle och vi vill att skolbibliotek med utbildad personal ska finnas på alla skolor. Kulturskolan ska naturligtvis finnas kvar och den ska vara avgiftsfri. Alla barn ska ha möjlighet att utvecklas och delta i aktiviteter som passar dem. Ett jämlikt samhälle och ett rikt kulturliv börjar med barnen. Därför är det också viktigt för Vänsterpartiet att ungdomar har möjlighet att ta sig till och från olika aktiviteter och arrangemang genom låga avgifter på bussen.

Vänsterpartiet vill skapa fler platser och möjligheter för både spontan och organiserad aktivitet i Sundsvall, både i tätort och landsbygd. Det kan handla om att uppföra fler utomhusgym och platser där barn och ungdom kan utöva sporter. Vi vill ha fler gratisevenemang och tillfälliga platser i staden, exempelvis snöparkar på vintern, isskulpturtävlingar, konserter mm. Sundsvall är en stad med tydliga årstider och vi vill hålla stadsrummet levande och inkluderande under hela året. Inre hamnen och utsikten över vattnet borde bjuda in till social rörelse och inte bara bestå av dyra bostäder. Extra eftertanke ska läggas på jämlikhet när sådana platser och evenemang planeras.

Vänsterpartiet vill arbeta för att det ska finnas tillgång till en gemensamhetslokal i alla stadsdelar och centralorter. Där kan lite större arrangemang hållas av privatpersoner eller föreningar, exempelvis födelsedagsfirande, eid, dop- eller namngivningsfester och årsmöten. I en tid med dålig ekonomi kan det vara svårt att genomföra men bör vara möjligt på sikt.

Vi vill:

- Ge stöd till organisationer och föreningar som främjar fritids- och kulturlivet
- Ha fler aktiviteter och platser för barn och ungdom som
 - Lördagsöppet på fritidsgårdar
 - Spontanidrott
 - Kulturskolan
 - Gratis sommarlovsaktiviteter
 - Tillgängliga pop-up aktiviteter i staden
- Att alla ska inkluderas i fritids- och kulturlivet
 - Gratis eller subventionerade aktiviteter, särskilt för barn och ungdomar
 - Arbeta aktivt med både jämställdhet och jämlikhetspolitik
 - Ta ställning för ett HBTQI-vänligt Sundsvall – regnbågsfärga utsiktstornet
 - Makerspace för de som själva inte har råd med dyr utrustning och lokaler
 - Ungdomskort på bussen
- Göra Sundsvalls stadskärna mer levande
 - Aktiviteter i staden
 - Mer liv vid vattnet
 - Laglig graffitivägg vid skateparken
 - Verka för gemensamma verksamhetslokaler i alla stadsdelar och centralorter

Ett tryggt Sundsvall

Vänsterpartiets mål är att skapa ett tryggt samhälle för alla. Trygga samhällen är jämställda och jämlika. Därför går också de flesta av Vänsterpartiets politiska förslag hand i hand med både jämlikhet, jämställdhet och trygghet. Vi samlar dessa förslag här under.

Vi har under tiden vi varit med och styrt i Sundsvall satsat på 'Ett Sundsvall som håller ihop'. Det innebär att vi har haft som målsättning att utjämna skillnader i levnadsvillkor mellan olika stadsdelar. Arbetet är svårt. Mycket handlar om klass och det är inte lätt att förändra på kommunal nivå. Det vi däremot kan göra är att se till att fler människor har jobb att gå till för att motverka kriminalitet, ohälsa och utanförskap, skapa bra förskolor och skolor och möjliggöra en meningsfull fritid som ger framtidstro. En känsla av tillhörighet är en byggsten i ett meningsfullt liv.

Mäns våld mot kvinnor är ett stort samhällsproblem, så också i Sundsvall. Vänsterpartiet har tagit initiativ till och drivit igenom beslut om en nollvision i Sundsvalls kommun mot mäns våld mot kvinnor. Det är en viktig markering, men den kräver nu också att vi går vidare och jobbar mer för att uppnå nollvisionen. Vi behöver jobba aktivt i såväl förskolan som i skolan med att motverka skadliga könsnormer. Vi behöver också säkerställa att den som blir utsatt får hjälp, därför vill vi att stödet till tjej- och kvinnojouren blir mer långsiktigt.

Det går att göra en stad tryggare genom smart stadsplanering. Ett sätt att skapa trygghet i stadsrummet är att arbeta med belysning och säkra, synliga promenadstråk. Vi vet att många tjejer upplever en stor otrygghet i att röra sig utomhus själva på kvällen, därför är också smart stadsplanering en feministisk fråga.

Vi vill ha fler trygga och tillgängliga aktiviteter för ungdomar, bland annat vill vi utöka fritidsgårdarnas öppettider. Det är viktigt med ett aktivt föreningsliv i kommunen och därför ser vi stödet till fritidsgårdarna och föreningslivet som viktigt i det trygghetsskapande arbetet.

Ingen ungdom ska behöva växa upp runt och hamna i kriminalitet, varje gång det händer är det ett stort misslyckande för hela samhället. Vi behöver arbeta aktivt med att fånga upp barn och ungdomar i riskzonen tidigt. Det behövs ett helhetsgrepp där alla – föräldrar, skola, socialtjänst, vård, polis med flera – samverkar kring ungdomar på glid. Det behövs ett tidigt stöd till föräldrar med mindre barn för att stötta dem i att motverka att barnen dras in i utsatta miljöer när de närmar sig tonåren. För att skapa trygghet och för att fånga upp problem är det också viktigt att vi har fältassistenter ute på stan och i bostadsområden under kvällar och helger.

De som riskerar att utsättas för hot, hat och trakasserier i högre grad än andra - HBTQI-personer, personer med olika etnisk bakgrund, minoritetsfolk och kvinnor- ska kunna känna sig trygga i Sundsvall. Vi behöver bryta normer och ett bra första steg i rätt riktning är att HBTQI-certifiera kommunens verksamheter, t.ex. fritidsgårdar.

Vi vill:

- Motverka gängkriminalitet och utanförskap
 - Arbeta förebyggande genom tidiga insatser
 - Främja ett aktivt föreningsliv
 - Ha en god samverkan mellan polis, socialtjänst, skola, vården med flera för att kunna få ett helhetsgrepp kring personer som befinner sig på glid.
 - Att kommunen har fältassistenter anställda som möter människor, stödjer och ger trygghet
 - Skapa trygga platser för unga
- Arbeta aktivt för att uppnå nollvisionen mot mäns våld mot kvinnor i Sundsvall
 - Säkerställa långsiktigt stöd till kvinno- och tjejjouren
- Öka tryggheten på stan
 - Arbeta med smart stadsplanering som motverkar otrygghet

- Att kommunen har anställda fältassistenter som möter människor, stödjer och ger trygghet

Ekonomi – tillbaka till det gemensamma

Vi behöver öka kommunens skatteintäkter. En av orsakerna är att vi idag har en kommunal verksamhet som inte hänger ihop med de intäkter vi har och allt det som vi skulle vilja genomföra för kommunens invånare. Vi har nämnder som gått med underskott under flera år – Individ- och arbetsmarknadsnämnden och Barn- och utbildningsnämnden. Vänsterpartiet har under den senaste mandatperioden varit delaktiga i en grundlig genomgång av ekonomin. I ett försök att minska kommunens utgifter har ett antal verksamheter lagts ner (skolor, fritidsgård mm), andra minskats och en avgiftshöjning av tjänster införts (busskortet för äldre). Det är inte längre försvarbart att fortsätta på den vägen. Vänsterpartiet kommer att verka för mer realistiska budgetar i de berörda nämnderna.

Vi behöver se över och ta bort en del verksamheter som vi menar kan ersättas av andra funktioner. Näringslivsbolagets tjänster skulle utföras betydligt billigare i ordinarie kommunförvaltning. Vi vill också sätta stopp för de mer än generösa tillskotten till Midlanda flygplats; om den ska hållas öppen bör den kunna bära sina egna kostnader. Våra skattepengar borde om något gå till subventioner av klimatvänliga alternativ som tåg, inte flyg.

New public management-tänkandet har spridit sig utanför industrin och in i kommunerna, i takt med att allt ska mätas och utvärderas sväller också administrationen. Med en omställning till tillitsbaserat ledarskap och inkludering av medarbetarna, till exempel genom Skönsmodellen, minskar behovet av kontroller. Vi vill under kommande mandatperiod se över kostnaderna för administrationen i kommunen för en eventuell minskning.

De senaste trettio åren har välfärdssektorn framställts som tärande och inte närande. Den nyliberala uppfattningen är att välfärden bara förbrukar skattemedel och utarmar samhället. Ett känt citat är företagaren som frågade ”Vad fan får jag för pengarna?” Ett sådant förhållningssätt har bidragit till att alla offentliga verksamheter och yrken nedvärderats i status, prioritering, lön och arbetsvillkor. Det gör det svårare att få människor att utbilda sig till lärare, poliser, undersköterskor mm, och i förlängningen har den offentliga sektorn krympt. Det är viktigt att peka på att även den som jobbar inom det offentliga betalar skatt och avgifter och bidrar till att lösa våra gemensamma uppgifter.

Vänsterpartiet har en helt annan syn på det offentliga. Den offentliga verksamheten är den som i mångt och mycket bär vårt samhälle. Det blev tydligt för alla när Coronapandemin svepte över världen. Ur ett klimatperspektiv är det bättre för vår planet att vi bygger verksamhet och tjänster i det offentliga istället för att var och en ska lösa samma behov enskilt.

Tillsammans

Tillsammans – det är så vi vill bygga Sundsvall, för det är bara när vi gör det tillsammans som det blir riktigt bra.